Statens folkhälsoinstitut

RISKBRUKSPROJEKTET

The Risk-drinking project

Sub-project Midwives

Eva-Karin Envall

RN, RNM

The Risk-drinking project

- Started in 2004
- 12 sub projects
- Commissioned by the Government
- Forceful economic support by the Swedish government
- Education in Primary Health Care (physicians, RN:s, RNM:s, others)

Strategy

- Close cooperation with professional associations
- Strong focus on education and networking
- Based on up to date scientific research concerning facts and methods

Our focus

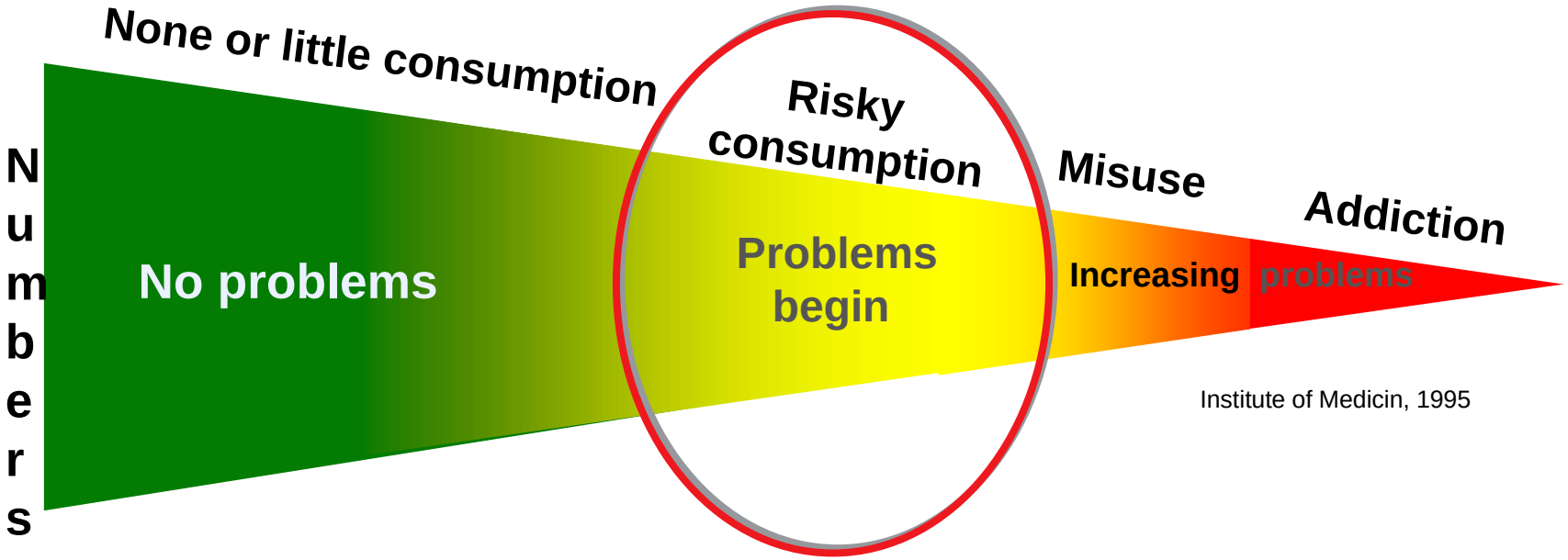

Institute of Medicin, 1995

It started 1996…

Diagram 2. Den totala alkoholkonsumtionen och dryckesspecifika trender i Sverige 1996-2008 (liter 100 % alkohol per invånare 15 år och äldre).

Ante Natal Care in Sweden
Midwifery clinics

- All pregnant women are offered free Ante Natal Care
- ANC Midwifery clinics are conducted by midwives
- Monitoring the normal pregnancy, screens for pregnancies at risk
- 99,9% pregnant woman have regularly ANC contact, aver. 8-10 times during pregnancy

Daily drinking more common

Why do women drink heavier and more often?

Attitudes?

Availibility?

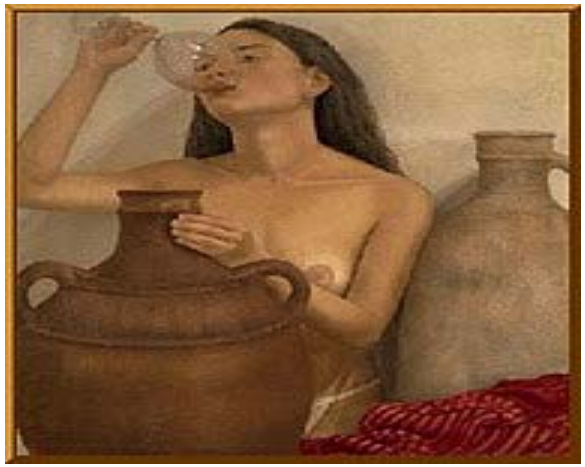

Good reasons for the midwife to work with alcohol prevention among pregnant women!

We have to consider that…

- Women who give birth are older
- Changed social patterns
- Increasing alcohol consumption
- Knowledge about alcohol effects for the fetus?

Photo: K.Envall

Even low doses of alcohol during pregnancy could be harmful!

Research data:

10 – 12 grammes/day or 70 grammes/week in early pregnancy increases risk for the fetus!

(Streissguth et al. 1980, Little et al. 1980, Russel et al 1994, and others)

Sic!

Binge drinking

60 – 70 grammes at a singel episode

Special risks!

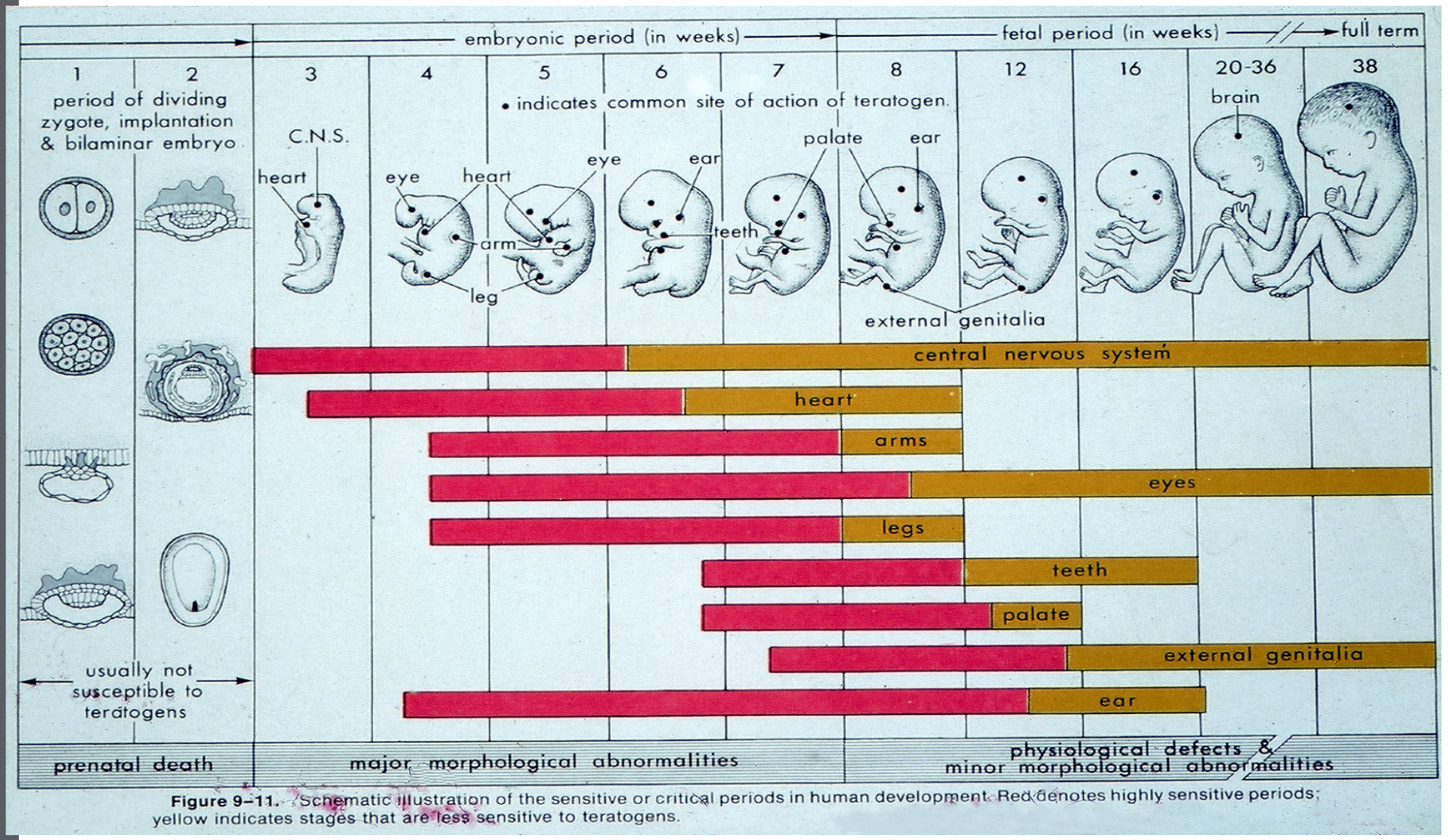

Figure 9–11. Schematic illustration of the sensitive or critical periods in human development. Red denotes highly sensitive periods; yellow indicates stages that are less sensitive to teratogens.

Källa:Fetal Alcohol Syndrome Diagnosis, Epidemiology, Prevention and treatment, Institute of medicin 1995

The brain is very vulnerable!

Alcohol blocks

the developement of cells!

The brain developes from the third week of pregnancy!!

Damaged baby brain

6 weeks of age

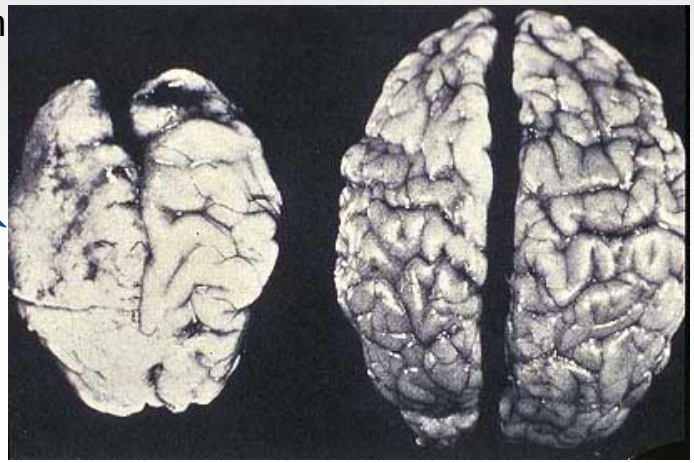

Normal baby brain,

6 weeks of age

What can the midwife do?

- **Identify** harmful consumtion
- **Inform** about alcohol och risks for the child
- **Motivate** to change life style (if necessary)

There are good reason for the midwife to work with alcohol prevention among pregnant women!

Tools and methods

AUDIT – the pregnant woman

TLFB - the child

MI - the midwife

www.fhi.se/barnmorskor

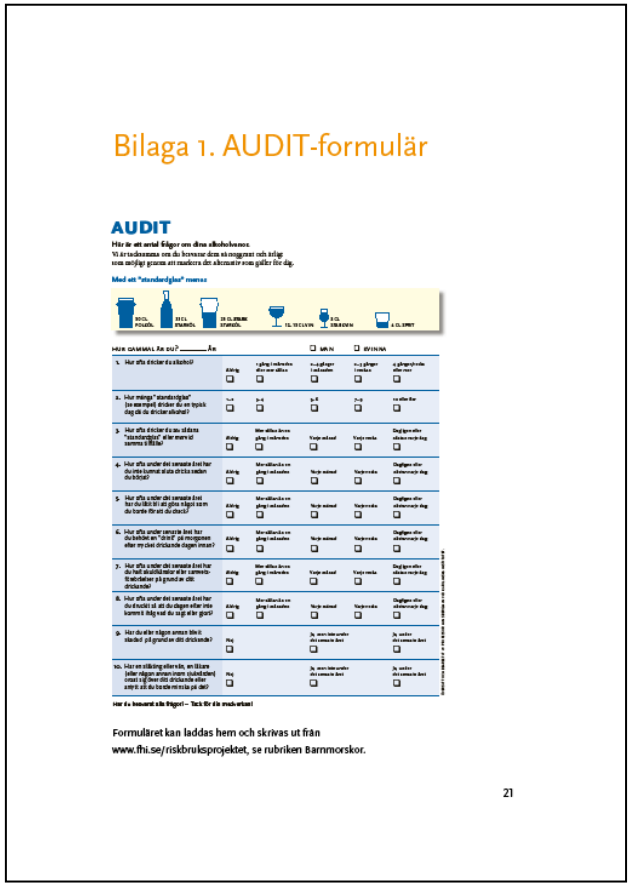

Bilaga 1. AUDIT-formulär

AUDIT

Här är ett antal frågor om dina alkoholvanor.
Vi är tacksamma om du besvarar dem så noggrant och ärlig som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för dig.

Med ett "standardglas" menas

HUR GAMMAL ÄR DU? _____ År ☐ MAN ☐ KVINNA

1. Hur ofta dricker du alkohol?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2–4 gånger i månaden ☐	2–3 gånger i veckan ☐	4 gånger eller mer ☐
2. Hur många "standardglas" (se exempel ovan) dricker du en typisk dag då du dricker alkohol?	1–2 ☐	3–4 ☐	5–6 ☐	7–9 ☐	10 eller fler ☐
3. Hur ofta dricker du sju (för kvinnor) eller fler "standardglas" vid samma tillfälle?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
4. Hur ofta under det senaste året har du inte kunnat sluta dricka när du väl börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
5. Hur ofta under det senaste året har du låtit bli att göra något som du borde ha gjort på grund av att du drack?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
6. Hur ofta under det senaste året har du behövt en "drink" på morgonen efter en dag med mycket dricande för att komma igång?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
7. Hur ofta under det senaste året har du haft ångestkänslor eller samvetskval efteråt på grund av att du druckit?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
8. Hur ofta under det senaste året har du druckit så att du dagen efter inte kommit ihåg vad du sagt eller gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐
9. Har du eller någon annan blivit skadad på grund av ditt drickande?	Nej ☐		Ja, men inte under det senaste året ☐		Ja, under det senaste året ☐
10. Har en släkting eller vän, en läkare eller någon annan inom sjukvården oroat sig över ditt drickande eller anmält att du borde minska på det?	Nej ☐		Ja, men inte under det senaste året ☐		Ja, under det senaste året ☐

Har du besvarat alla frågor! – Tack för din medverkan!

Formuläret kan laddas hem och skrivas ut från
www.fhi.se/riskbruksprojektet, se rubriken Barnmorskor.

21

Bilaga 2. TLFB-formulär

Time Line Follow Back graviditetsvecka 1–20

Namn **Ålder**

Veckodag							
Graviditets-vecka	Dag 0	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6
0							
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							

Formuläret kan laddas hem och skrivas ut från
www.fhi.se/riskbruksprojektet, se rubriken Barnmorskor.

Important

Alcohol information must be given early in pregnancy!

Educated midwives net working

- 99 % of Swedish midwives in Primary Health Care are educated concerning the risk drinking issue (tools and methods)
- 41 special trained tutors (midwives)all over the country
- National net works between different regions and between Child Health Services

How to bring about guarantee of quality?

Guidelines – national and local level

Frequent extension courses

Follow-ups

Nationell quality register

Education of midwives in handling the risky drinking issue in ANC

Midwifery clinics

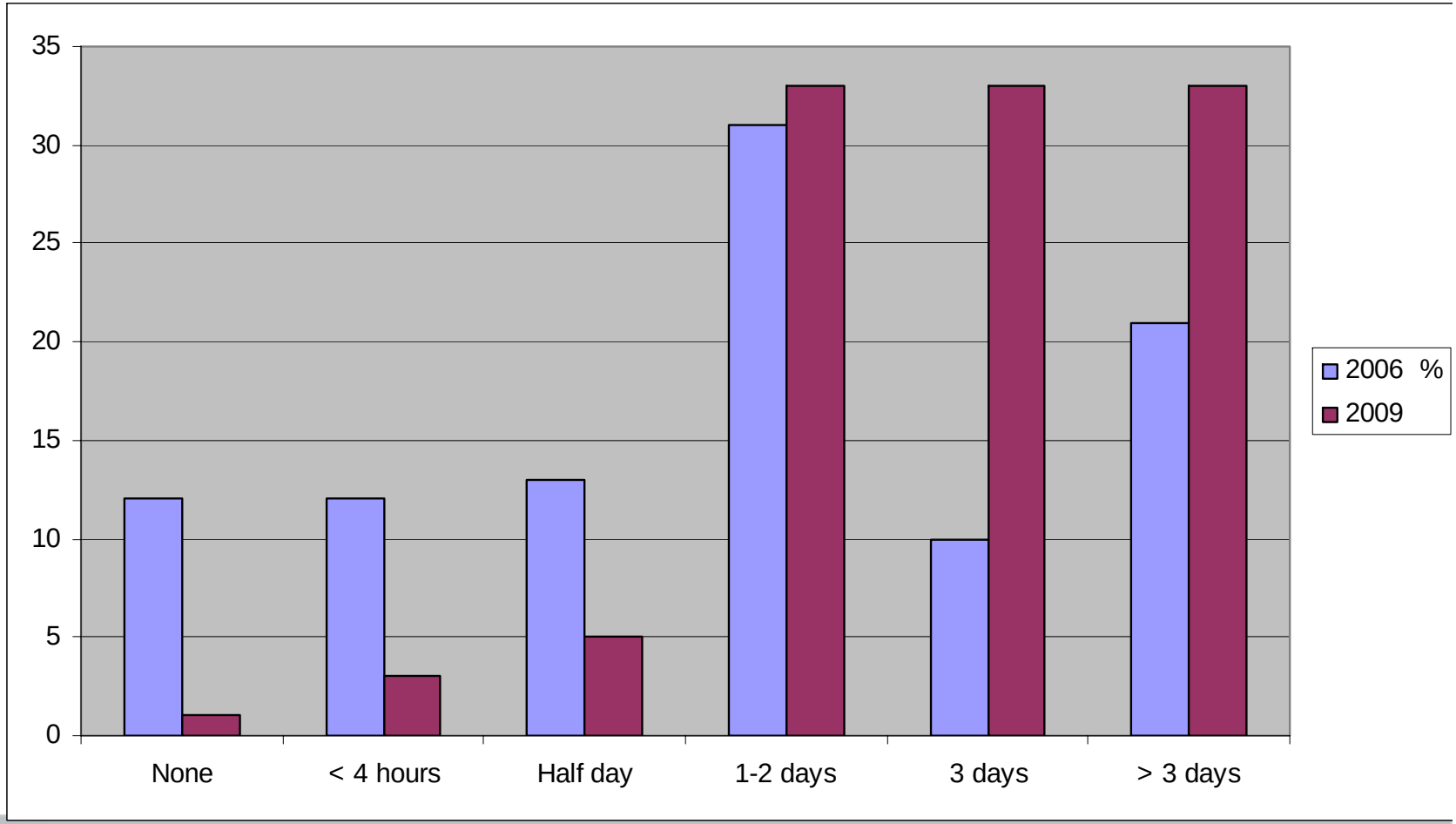

All projects

Proportion of education, 3 days or more increased in all professionals

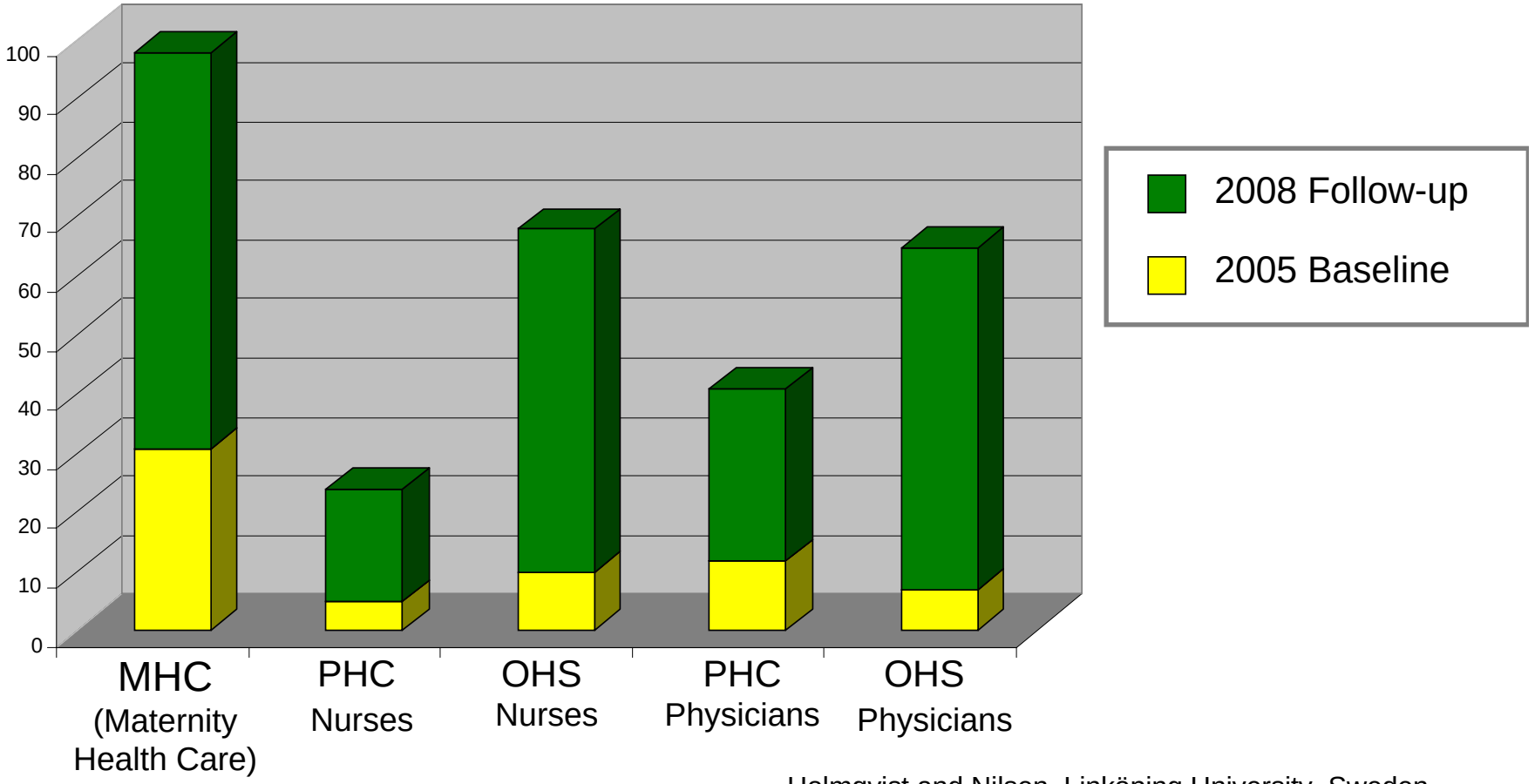

Holmqvist and Nilsen, Linköping University, Sweden

Midwives´ estimating of their own skills in handling the alcohol issue

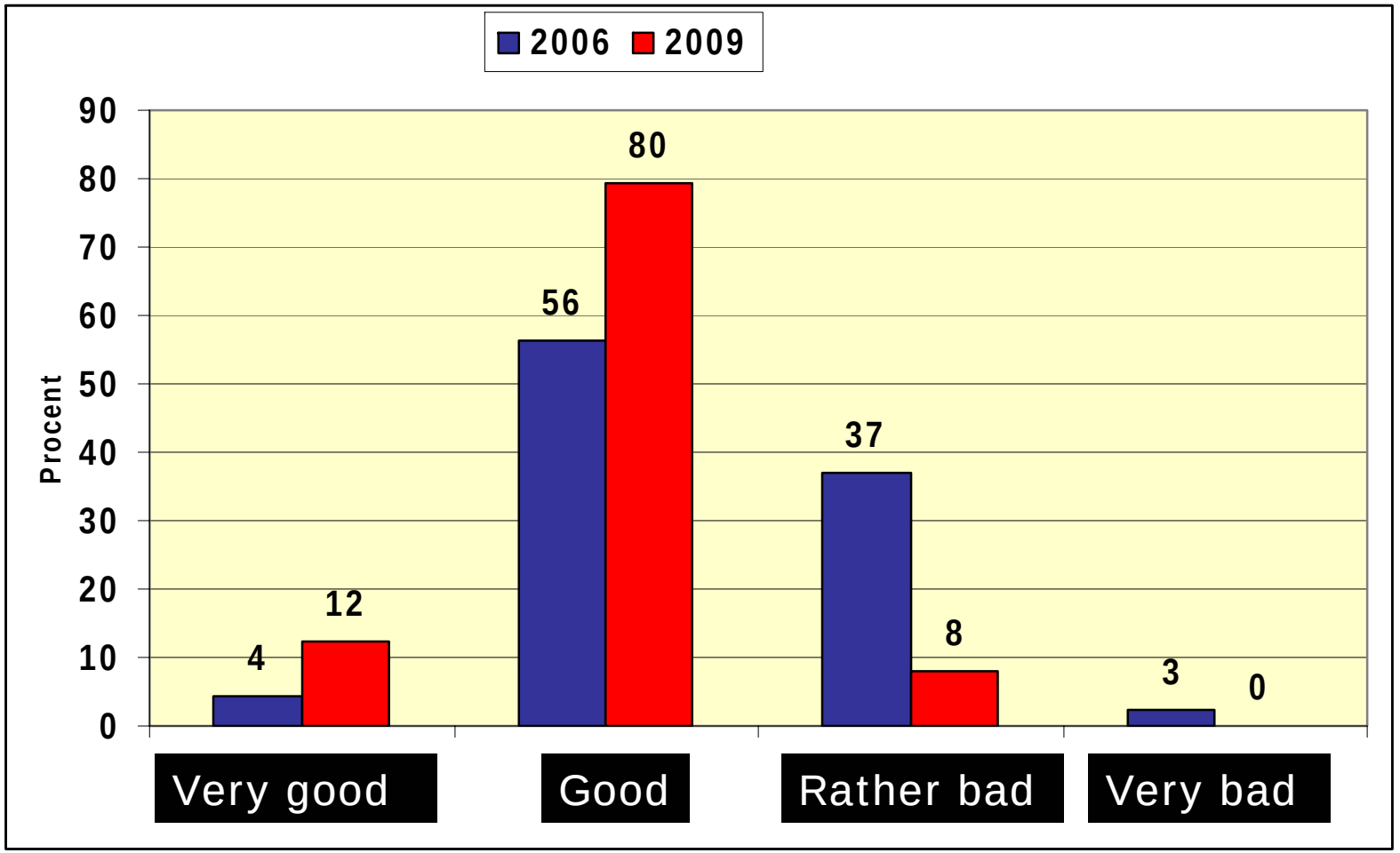

Results

Research in Stockholm

1999 **30 % drink during pregnancy**

2003 **16 % drink during pregnancy**

2006 **10 % drink during pregnancy**

(Göransson och Magnusson, Karolinska institutet)

National research

2008 **8 % drink during pregnancy**

(Holmqvist, University of Linköping)

2010 **In process…very thrilling!**

(Nilsen och Malmsten, Linköping University)

Not only for the car industry....

- Quality
- Security
- Durability